א) (ל"ל אלעורן, ב) נלקמן יב:שבת עלה, ג) נלקמן טו:ן, ד) [ל"ל כי קודש הם ועי מוסי זיבוים לג: ד"ים הרוא בברומה), ב) כש"ק מיי, ו) נ"א נמי נילקי ג' דאית ביה הלין מרין לאיון ולאו דורות, 1) ג' רש"י

ממעילה, ה) [גי' הערוך בערך דם ב' רבי אומר מה חלב וכו' ע"ש

שהאריך בפי הסוגיא זון, ט) מעילה זו, י) [חוספחא כריחות

פ"ב הי"ב זבחים לה.ו פסחים סה.

וולין עד:, כ) ולקמן כב. ע"שן

בג ב מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה א נופ"ב הלי

טן: כד ג מיי' פ"ד מהלכות שאר לבות הטומאות הלכה יד: בה ד מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הל' ד וכאידן מ"ד: בו ה מיי' פ"ב מהלכות מעשר שני הלכה ה:

תורה אור השלם

חֻקּת עולְם לְדרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתִיכֶם בְּלֹ חֻלֶב וְבָל דְּם לא תאבלו: ויקרא ג'ז 2. דַּבַר אֲל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַאמר בְּלֹ חַלְב שור וְבָשֶׁב וְצֵז לֹא בְּל חַלְב שור וְבָשֶׁב וְצֵז לֹא

דברים יד כג דברים יד כג 7. לא תוּכַל לַאֲכֹל בְּשְׁעַרִיף. מַעשר דְּגָנְךְ וְתִירשְׁךְ וְיִצְהָּרֶךְ וּבְכרת בְּקָרְךְ וִצֹאנֶךְ וְכָל נְדְרֵיךְ אַשֶּר תִּדֹּר וְנִדְבֹּתֶיךְ וּתְרוּמֵת יָדֶךְ: דברים יב יו

שימה מקובצת וולמו נמוזק: עון למו מעניינו (אות ה' נמחק) ובהא קא (מפליגי) [מיפליגי] כאן נמי יש גרסאות משובשות בספרים ולא נרסינן לה ול"ג נמי דתנו רבנן אוסיבן להדול ג'נכוי דובו ובבן אלא גרסי׳ ת"ר כל חלב וכן פרש"י. תוס': יון עי׳ בחדושין: יתן ילפינן ואלא לרבי בס"א מן ידפינן וארא לרבי בס"א מתיכת וארא לרבי בס"א מרכת וארא עד הירב הדערא כל גירסת הש" ת"רי. כן תאכלו ר"רי לש" כל אחו הכ"א תיבות דברי ר"י לש" כל אחו הכ"א תיבות דברי ר"י לש" כל אחו המ"א אומר מ"ש אותר וכ"א אומר מ"ש אותר וכל יפן לוקה. ע" תוס מנחות וכל: פון לוקה. ע" תוס מנחות וכל יפן לוקה. ע" תוס מנחות וכל יפן לוקה. ע" תוס ממעילה דברת הא הלתא: מן ב ממעילה מתמעיט ומי מדורת: מן ע" בדורת או לא שמוע לוקה דפשים שהוי אן ב"בלא שיעור בשר אל גיק מוץ שיעור בשר אל נומר בדו בשר אל נומר לומר אביש ששרו ולוא שיעור בשר אל נומר של הוב של וובי שיעור בשר אל נומר שוציא דם שרצים שאין דכן וה עם לומר אצריא דם שרצים שאין דכן זה עם עם זה אצריא דם שרצים בחודשין: זה: פען מבשרו שמצטרפין זה דו השרן במרדו שמצטרפין עם זה אצריא: "ע"ב החודשין: מ"ב החודשין: "לון התמצית והניח אוביה לון התמצית והניח אוביה במורם." מתיבת ואלא עד תיבת דתניא כל בחדושין: (ד) התמצית והניחא לר' יהודה דתניא תיבת דתנן . ל״ש: (ה) דם לפי שנאמר כי דם בנפש יכפר: (ון בו שמכפר: לו] למן עי' בחדושין: לטן ויצהרך וגו' ש"מ לחלק: מן בכבש. גליון שמכמר בו: מק התמצית של קדשים: מס מושבותים וחרי ותרכו וחד נמוק: מס תאכלו הגר בשחים ארכם לא יאכל דם: מס תאכלו הגר בשחיטת הולין נמחק: מסת תאכלו מוקמי ליה אות רי מסת תאכלו מוקמי ליה אות רי ממוק: מסן של קלאים תיבת גבי נמחק: מן של קלאים היות מם מעוקב ככבודה כדי שיה מו מעוקב ככבודה כדי שיה אור שולט בכולו ולשון:

קסברי רבנן לאו דחקם עולם בקדשים. דהא בעניינא דקדשים כתיב ולאו דכל שחיטה (שם) שאין אזהרת דם אלא בבהמה חיה ועוף כו': דם שרץ מווה חלב בחולין ולא בקדשים: ה"ג אבל דחולין דאסור חלבו אימא לא. והכי

בכבש מו ואישתראי בשור ועו: ור' יהודה סבר כי כתיב נמי כו' (י). כדאמרן לעיל @: מכלל דרבנן לא ילפי. בתמיה לאו מלאו ולאו מכרת למידין. דבר מעניינו בין לאו מלאו כגון בעלמא גבי אבר מן החי בפ' (כל הבשר)י (חוליו הב.) ביז לאו מכרת כגון הכא מה כרת בקדשים אף לאו בקדשים: ורבנן סברי לאו מלאו הוא דילפינן. כי התם אבל לאו מכרת לא ילפינן הלכך בחולין כתיב. ואף בזו התפרים משודשים וכולה ורחא ליחא: ה"ג מ"ר כל חלב וכל דם לא מאכלו ר' יהודה אומר מה חלב לוהה שמים אף דם לוקה שתים וחכ"ה חין בו חלה אוהרה אחת: מאי שנא חלב. כלומר מ"ט כתביה לדם בהדי חלב ליכתביה באנפי נפשיה ואנא ידענא דלוחה ב׳ דמ"ש חלב דלוחה שתים בלא החישא מאז (0) כלומר דם נמי כתיבי ב' קראי אי הוה כתיב באנפי נפשיה כגון כל דם לא תאכלו לכתוב בחקת עולם מש ל"ל דכתיב בהדי חלב: דם אימעיט ממעילה בסוף כל הבשר בשחיטת חולין (דף קיו:) ואימא כי היכי דאימעיט מזרות קרבן מעילה אימעיט נמי ממלהות דורות קמ"ל: ה"ג ס"ד אמינא הואיל ואימעיע ממעילה אימעיט נמי מזרות קמ"ל: אלא לרבנן. כיון דתרלינן דלר' יהודה לא בעי הקישא אלא משום זרות ורבנן פליגי עליה ואמרי אין בו אלא אזהרה אחת מכלל דסבירא להו מזרות גמי אימעיט ולדידהו הקישא ל"ל: מה חלב מיוחד שחלבו חלוק מבשרו. שלא נאמר איסור חלב אלא בשור וכשב ועז שחלבו אסור ובשרן מותר: ואינן מצטרפין זה עם זה. לאיסור שבה שהרי אין כאן אלא איסור החלב לבדו ואין היתר מלטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר: אף דם. אע"פ שאיסורו נוהג בטמאין וראוי להלטרף הדם והבשר להתחייב בכזית משניהן משום טמא לא יצטרפו שנלמד דם מחלב מה החלב על כרחיה לחלקו מפרידו מלהלטרף שהרי חלוקין זה לאיסור וזה להיתר דאין איסור והיתר מלטרפים אף דם הטמאים הואיל ודמו חלוק מבשרן שיש על הדם איסור כרת משום דם מה שאין כן בבשר אינו מלטרף אפילו לענין (איסור) לטמא: יצאו שרצים. מדין הסיקש הזה הואיל ואין דמן חלוק מבשרן שאינו מוזהר על דמן משום דם אלא משום שרץ כדאמרי׳ בפר׳ דם שחיטה (לקמן כא:) ילאו שרלים שאין שדמו חלוק מבשרו ייו אוציא דם שרצים הואיל בהן טומאה ס קלה כו׳ הילכך מלטרפין זה עם זה שהרי שם אחד להן הילכך דאין דמן חלוק מבשרן מצמרפין והא מהכא

דם שינחש ובשרו מלטרפין דאין מוזהר

על דמן משום דם כדאמרינן בפרק דם

נפקא. דאי ללמוד לשרץ גופיה הא כחיב שאלה הטמאים לכם: לטומאה. לכעדשה: לאכילה. °בכזית: הילכך. דאמרת כל שאין דמו חלוק מבשרו מלטרפין: נחש נמי. פירושא אבל חולין דקילי אימא לא אסיר חלבו. דאסור חלבו אימא לא כלומר אימא לא אסור חלבו ולשון הפוך היא לשון גרסא ירושלמית: **חלב מוקדשין** הוסר מכללו. דהא אליה איקרי חלב אע"ג דלאו בר טומאה הוא מלטרף דמו לבשרו לכזים לאכילה דאיו מוזהריו

שאלמא לא אוקמה כר' ישמעאל דא"ר חנינא מודה היה רבי ישמעאל לענין קרבן שאינו חייב אלא חמאת אחת השתא נמי כר' יהודה לא מתוקמא דהא א"ר 🏻 אליעזר מודה היה רבי יהודה לענין קרבן שאין מביא אלא חמאת אחת אלא יאמר ר"ל משום בר יו תאומני הכא במאי עסקינן כגון שאכלן בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר יתמחויין זו מחלקים גופא פאכל חלב נבילה לוקה שתים חלב מוקדשין לוקה שתים רבי יהודה אומר חלב מוקדשין לוקה שלש אמר ליה רב שיזבי לרבא וו בשלמא לר׳ יהודה היינו (6) דכתיבי קראי יחקת עולם ²כל חלב יו שור וכשב ועז לא תאכלו ים "גוכל זר לא יאכל ⁷⁾קדש יי הא תלתא לאוין אלא לרבנן מ"ם קסברי לאו דחוקת עולם בקדשים ולאו ז דחלב שור בחולין וצריכי דאי כתב רחמנא בקדשים הוה אמינא קדשים הוא דחמירי דאסור חלבו אבל חולין יש אימא לא משום הכי כתב רחמנא כל חלב שור ואי כתב כל חלב שור ה"א חלב דחולין הוא דאסור משום דלא הותר מכללו ים אבל חלב מוקדשין דהותר מכללו ה"א מדהותר ים בשרן אישתרי נמי חלבן צריכי ורבי יהודה סבר כי כתיב יח חלב שבעניינא דקדשים כתיב אלא מכלל © דרבנן סברי לא ילפינן דבר ייו הלמד מעניינו לא דכ"ע [ילפינן] דבר ייו הלמד מעניינו ובהא קמיפלגי רבי יהודה סבר למידין לאו מלאו ולאו מכרת ורבגן סברי יי לאו מלאו ילפיגן לאו מכרת לא ילפינן ֹיש יֹּ (אלא לר' יהודה כל חלב וכל דם לא תאכלו למאי אתא מיבעי ליה להקיש ייו ד)תניא כל חלב וכל דם לא תאכלו סמה חלב לוקה שתים אף דם לוקה שתים החרה אלא אין בו אלא אזהרה יהודה ר' יהודה אחת ים ומ"ש חלב דלוקה שתים בלא היקישא דכתב ביה תרי קראי כל חלב וכל דם לא תאכלו כל חלב שור וכשב דם גמי בלאו היקישא נילקי שתים דכתיב ביה תרי לאוין כל חלב וכל דם לא תאכלו 🕫 וכל דם לא תאכלו בכל מושבותיכם לעוף ולבהמה אלא אימא מה חלב לוקה יו שלש אף דם לוקה ג' ומאי שנא חלב דלוקה שלש דכתיב ביה © הלין תרי לאוין ולאו דזרות הא תלתא דם נמי יי איצמריך ם"ד אמינא הואיל ואיתמעים דם יי מטומאה ליתמעים מזרות קמ"ל היקישא ואלא לרבנן הקישא למאי אתא מיבעי ליה לכדתניא כל חלב וכל דם לא תאכלו סים מה חלב מיוחד שחלבו חלוק מבשרו ואין מצמרפין זה עם זה ייי אף דם

שלשים ושש פרק ראשון כריתות

[נ"א לפי שנאמת כי הדם הוא בנפש "הפרץ", מי הוא בנפש הייפרץ, לו ני מוקי ברוחו טוו. הייפרץ, לו ני מוקי ברוחו טוו. היישר, של ני מוקי ברוחו טוו. היישר, של לי מעורה, של נ"א מעורה של מוקרא זון, מוקרא זון, לו מוקרא זון, לו מוקרא זון, לו מוקרא זון, לו מעויק דבר ו"א" דהבה היישר הבלה כך הדי כל לא מאכלנו עול הארך הדברה כל היים ארן, אל ואמרי שבש מושר ברושה הן ונפיצמום קרים, בל מתאך שדי ברושה הן ונפיצמום קרים, בל מתאך שדי לעמר הבתא.

על דמו אלא משום בשרו: דאיפרבו

לטומאה. כדאמרן חה לכם הטמא לימד

על דם השרץ ובשרו שמלטרפין לטומאה: ג' כריסות. תרין באחרי מות טוחד בלו

את אהרן ה: ואפי׳ לר׳ יהודה. לא נפקא

ליה דם התמלית מחד מהנך כריתות:

דם. הוה ליה למיכתב: מה פ"ל כל

דם. באחרי מות יאיש איש מבית ישראל

ומו הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם

ונתתי פני וגו׳ אין לי שיהא בכרת אלא

דם קדשים שהנפש יונאה בו מגו שמתכפר

בו שראוי לכפרה על המזבח דהא כפרה

כתיבא הכא שואני נחתיו לכם על המובח

לכפר והני הוא דראויין לכפרה: דם חולין ודם הפמלים. מיז לקדשים דאינם

ראוין לכפרה כדאמרינן בסוף תמיד

נשחט בפסחים (דף סה.): אלא. לעולם

רבנן דלה נפקה לחולין מריבויה דקרה

דכל ואע"ג דלית להו כרת בדם התמצית

מיבעי להו חד כרת לדם כיסוי לדם חיה

ועוף שכיסהו ונתגלה סד"א בטלה אגב

ארעא ואי הדר אכלה עפרא בעלמא

הוא ולא ליחייב קמ"ל: ה' לאוין. הנך

דלא אתו לדרשה חד (ויקרא ג) דחקת

עולם וחד בלו את אהרן (שם ז) כל

דם לא תאכלו בכל מושבותיכם מהן וחד

באחרי מות (שם יו) דם כל בשר לא

תאכלו מח וחד בראה אנכי (דברים יב) לא

תאכלו על הארץ תשפכנו כמים סיהרי

ה׳ ודכתיב לעיל מיניה לא תאכל

הנפש עם הבשר באבר מן החי

משתעי ודכתיב בתריה לא תאכלנו

מוקמינן בפרק כל הבשר מוז בשחיטת

חולין (דף קטו:) אוהרה לבשר בחלב

לא תאכלו מחז ומוקמינן ליה בפרק

שני דבכורות (דף טו.) לחלב פסולי

המוקדשים ודכתיב באחרי מות כל

נפש מכם לא תאכל דם מוחים ליה

בתורת כהנים א להזהיר גדולים על

הקטנים: א"ר אילא אכל מעשר. שני של

דגן ותירוש וילהר לוקה ג' משום לא

תוכל לחכול בשעריך וגו': בעשה. לחו

הבה מכלל עשה עשה: ייניסוב לה חוכל

לחכלם. דהח חיירי לעיל עולוחיכם

חבחיכם מעשרותיכם וגו': לחם והלי

וכרמל. לפני העומר: קלי. שנתייבש

בתנור: כרמל. שנתמולל ביד ולא הובהב

באור: קלי וכרמל איתנהו בעינייהו

דלא טחון: קלי נתרבה. במנחת העומר

דכתיב מעו גביה (ויקרא ב) קלוי באש

ואף על גב דבההוא קרא כתיב כרמל לא הוכשר אלא על ידי האור כדאמרינן

במנחות (דף סו:) אבוב של ם קליות היה

שם מנוקב ככברה שיהא האור שולט

בכולן ולשון כרמל רך ומל [שם] רך שנמלל:

כתיב בראה אנכי רק את דמו

הגהות הב"ח (מ) גמ' בשלמה לרבי יהודה היינו טעמא דכתיבי ב' קרחי: (ג) שם כי כתיב חלב שור גמי לכם שם כי נחיב חוב במי בעניינה: (ג) שם דכמיב ביה בחולין מכי לחון ולחו דורות בדם גמי כתיב הא מלחא סד"א בדם גמי כתיב הא מלחא סד"א כל"ל: (ד) שם סד"ל דם שרן דליתרבי: (ה) שם ולפי' לר' הודה מז כרת נפחא ליה מו כל דם. נ"ע בתמים וכי מן כרת א' דם. נ"ע בתמים וכי מן כרת א' דג' כרימות נפקי ליה והרי מן כל דם כו': (ו) רש"י ד"ה ור' יהודה סבר כי כתיב נמי כו' וחלב חולין כו' כדאמרן לעיל. נ"ב ר"ל מפסוק כי כל: (1) ד"ה מ"ש חלב וכו' בלח הקישח כו' דם נמי כתיבי תרי קרחי בלומר חי הוה

גליון הש"ם

גב' וכל זר. ע' זמים לג ע"ב מד"ה ההיא. ומפוטות כד ע"ב מד"ה והכי: רש"י ד"ה לאבילה בבורת. ע' רש"י נימות קוד ע"ב ד"ה מסה. ובע"ז סט ע"א ברש"י ד"ה אמרטוטי:

מוסף רש"י

שמצטרפין זה עם זה. לכעדשה של חולין ושל קדשים, באזהרה. בלאו ולא כרת, דכתיב כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא וגו' עד כל אוכליו יכרת, יצא דם התמצית שאינו לס הנפש (פסחים סה.). בכרת. דנפקא ליה מריבויא דכל דם (חולין ר׳ יהודה אומר דם. סוס מצי למיכתב, מה תלמוד לומר כל לס ונכלתה וגו' (בריתות כב.).

רבינו גרשום

יכתיב בהו ב' מיתות מות יומתו נאבן ירגמו אותם ולאו אחד באבן יוצבו אותם יוצאו דכתיב לא ימצא בך וגר ושואל אוב וידעוני א"ל אין א"ל ר' זירא הא פלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש אי מיחלקי אי לא דתנן בסנהדרין אי מיחלקי, אי לא דותן בסנהדרין בעל אוב וידעוני גבי סקילה וגבי כריתות לא תני ידעוני אבל אוב בלבד ומ"ש דלא תני ידעוני א"ל בלבד ומ"ש דלא תני ידעוני א"ר יוחנן הואיל ושניהם בלאו אחד דלא ימצא נאמרו כיון דאין בהן אל לאו אחד אינן חולקין להכי אלא לאו אחד אינן חולקין להכי
תני חד: וניתני ידעוני במתניתין
תני חד: וניתני ידעוני במתניתין
בעל אוב: קסבד הואיל ובו פתח
הכתוב דבכל התורה מקדים בעל
אוב לייבעוני: וריש לקיש אמר
הואיל איצן בו מעשה. ביידעני
אלא שמנית עבט ידע בפיו הואיל
העצם מדבר מאליו בלא הקשת
שפתיו הלבך לית ביה הילוק הא
אי הוה ביה פעשה הוו חולקין
אי הוה ביה פעשה הוו חולקין
אי הוה ביה פעשה אור חולקין
אי גדלאו אחד: ריש לקיש
מיים לא אמר ברי ידתן, ברקאמר

לאו היקישא ם"ד אמינא ה"מ למומאה אבל לאכילה אימא לא יאשמעינן היקישא לאכילה כא אמר רבינא הילכך דם נחש ובשרו מצטרפין מאי קמ"ל היינו היקישא סד"א יי שרץ דאיתרבי לטומאה איתרבי לאכילה נחש ידלא איתרבי לטומאה לא איתרבי לאכילה קמ"ל היקישא כל מילי דאין דמו חלוק מבשרו משמע אמר רבא שלש כריתות האמורות בדם 🖾 למאי אחת לדם חולין ואחת לדם קדשים ואחת ילדם התמצית ייז הניחא לר' יהודה ידתניא דם התמצית באזהרה ר' יהודה אומר בכרת אלא לרבנן ההיא למאי אתא ואפילו לר' יהודה 🐵 כרת נפקא ליה מן כל דם דתניא רבי יהודה אומר דם מה תלמוד לומר כל דם ₪ יאין לי אלא דם קדשים שהנפש יוצא בו ₪ [שהוא מכפר] דם חולין ודם התמצית מהי התמוד לומוד כל דם של שאק לי אלא דם קו שים שהגנש יוצא בו שו שהוא מכפון דם הוולץ ודם החומץ הם חולין האחר לדם קדשים ואחד לדם כיסוי ואחד לדם כיסוי ואחר לדם אימא אחד לדם חולין ואחד לדם קדשים ייי ואחד לדם כיסוי ואחד לדם איברין ואחת לדם התמצית א"ר אילא בדם למה ייי אחת לדם חולין ואחת לדם קדשים ייי ואחת לדם לדם ביסוי ואחת לדם איברין ואחת לדם התמצית א"ר אילא "אכל מעשר דגן ותירוש ויצהר לוקה שלש והא אין לוקין על לאו שבכללות שאני הכא דמייתרי קראי מכדי כתב החמנא יוא ווכל המנא יואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנר תירושך ויצהרך בפנים אין בחוץ לא ל"ל דכתב רחמנא ילא תוכל החמנא יואר הרגב החמנא ילא הוכל החמנא ילא מוכל החמנה החמנה החמנא ווא מוכל החמנא החמנה החמ לאכול בשעריך מעשר דגנך ותירושר ויצהרך 🕬 לחלק אי מההוא ה"א ה"מ בעשה אבל בלאו אימא לא אממו להכי

נפקא מהתם נפקא שיוה לכם הממא שלימד על

דם השרץ והשרץ שמצטרפין זה עם זה אי

בתב

תוספות מודה רבי יהודה לענין קרבן. אנ"פ דלעיל אמר כ"מ שיש ב' לאוין וכרס אחם חילוק מטאות ביניהן היינו דוקא בב' דברים כגון סך ומפסט אפל במסס בינה החדה לענין קרבן. אנ"פ דלעיל אמר כ"מ שיש ב' לאוין וכרס אחם מילוק מטאות ביניהן היינו דוקא בב' דברים כגון סך ומפסט אפל בינ משבוחיכה
אחד לא אחר חילוק: דם גפי הייקיר ב' על מימר לי'ל למימר בלא זרות איכא ה"ם לענין פושאה. דחמיר דשיערו בכעדשה אבל לענין אכילה דבחית
אימא לא מימה דנימא הקישא ונשחוק מחה לכם הטמא ולגמר טומאה מאכילה: ארא אישא חד לחולין, ולר' יהודה נמי חד לקדשים ודם הממלית מון לאו דוקא דליהיו מרוייהו מחד קרא דכל: לדם ביפור. אינטריך קרא דלא נימא לא מאכלנו על הארן
וחד לדם כסוי וברייתא דקסני דם חולין ודם הממלית מנין לאו דוקא דליהיו מרוייהו מחד קרא דכל: לדם ביפור. אינטריך קרא דלא נימא לא מאכלנו על הארן
משפכנו כמים דמשמע הא אין נשפך אין חייבין עליו קמ"ל:

בהדדי ולית בהו חילוק: אמר רב פפא. קסבר ריש לקיש דהא חלוקין הן במיתות מות יומתו חלוקין הן לחטאות אי הוי מעשה בידעוני: ור' יותנן, אמר לך חלוקה דמיתה לא הויא חלוקה בקרבן דחטאת אמאי אתי על לאו. חלוקה דמיתה לא הויא חלוקה. דמאחר שמת אינו חוור ומת ולהכי תני לה לתריוהו רס"א לא לימות עד דעביר תרוייהו קמ"ל דהי דעביר חייב סקילה: זר' יותנן מ"ט לא אמר כריש לקיש. דמשום ההוא טעמא